

D E C I Z I E

cu privire la respingerea apelului declarat de Tomuz Ion prin intermediul avocatului Postovanu Grigore.

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Știrbu Ala către Tomuz Ion, intervenient accesoriu Direcția Asistenţă Socială şi Protecție a Familiei Rîșcani, Direcția Asistență Socială şi Protecție a Familiei Dondușeni, cu privire la decăderea din drepturile părintești,

împotriva hotărârii Edineț, sediul Dondușeni, din 21 noiembrie 2023,

Dosarul nr.2a-1314/25

PIGD nr.2-23050604-03-2a-24102025

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (judecător Lucia Danilișin)

08 septembrie 2026, mun.Bălți

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință judiciară publică cererea de apel declarată de Tomuz Ion prin intermediul avocatului Postovanu Grigore, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Știrbu Ala către Tomuz Ion, intervenient accesoriu Direcția Asistenţă Socială şi Protecție a Familiei Rîșcani, Direcția Asistență Socială şi Protecție a Familiei Dondușeni, cu privire la decăderea din drepturile părintești, împotriva hotărârii judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 21 noiembrie 2023,

Curtea de Apel Nord, în completul compus din:
Elena Grumeza*, Președinte,*
Ivan Parii,
Natalia Costaș, *judecători*
Radmila Roșca, *grefier*

ÎN FAPT

1. La 05 aprilie 2023, Ala Știrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Tomuz, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Rîșcani cu privire la decăderea din drepturile părintești.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că, la 02 mai 2004 a fost încheiată căsătoria cu Ion Tomuz. Din căsătorie au un copil comun, fiul *****. Ulterior, din motiv că relațiile familiale s-au înrăutățit, prin hotărârea din 13 februarie 2013 a Judecătoriei Rîșcani, a fost desfăcută căsătoria între Ala Tomuz şi Ion Tomuz, s-a încasat din contul lui Ion Tomuz pensia pentru întreținerea copilului minor.
3. Reclamanta a menționat că, Ion Tomuz se eschivează de la achitarea pensiei de întreținere a copilului minor, ascunde veniturile reale şi s-a eliberat de la locul de lucru stabil. Astfel, din motivul că nu a avut un venit stabil și a schimbat de câteva ori locul de muncă, primind o remunerație oficială simbolică, pe parcursul anului 2014, Ion Tomuz a acumulat o restanță la plata pensiei de întreținere a copilului minor.
4. În atare circumstanțe, a fost nevoită să înainteze cerere privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, prin stabilirea unei sume bănești fixe. Iar, prin hotărârea din 15 octombrie 2014 a Judecătoriei Rîşcani, s-a respins acțiunea privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor. Ulterior, prin decizia din 07 aprilie 2015 a Curţii de Apel Bălţi, s-a casat integral hotărârea din 15 octombrie 2014 a Judecătoriei Rîşcani și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere încasat prin hotărârea din 13 martie 2013 a Judecătoriei Rîșcani din cotă-parte din venituri lunare în sumă de 1 000 MDL sumă bănească fixă lunar, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii – 07 aprilie 2015, până la atingerea majoratului copilului.

5. Pârâtul nu execută decizia din 07 aprilie 2015 a Curţii de Apel Bălţi, iar restanța la plata pensiei pentru întreținerea copilului minor ***** deja constituie 31 000 MDL.
6. La fel, reclamanta a remarcat că, Ion Tomuz se eschivează de la executarea obligațiilor părintești, nu participă la întreținerea și educația copilului, nu dorește să se întâlnească cu copilul şi nici măcar nu-l telefonează. De asemenea, pârâtul refuză să se prezinte la notar pentru eliberarea acordului pentru ca copilul să poată traversa hotarul Republicii Moldova fără careva impedimente.
7. Reclamanta Ala Știrbu a solicitat admiterea acțiunii și decăderea lui Ion Tomuz din drepturile părintești față de copilul minor ***** și compensarea cheltuielilor de judecată.
8. Prin încheierea din 18.09.2026 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială şi Protecție a Familiei Dondușeni.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE
9. Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023 s-a admis cererea depusă de Știrbu Ala împotriva lui Tomuz Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Rîșcani și Direcția Asistență Socială şi Protecţia Familiei Dondușeni cu privire la decăderea din drepturi părintești. S-a decăzut din drepturile părintești Tomuz Ion, domiciliat în s. *****, raionul Rîșcani asupra copilului minor *****, născut la *****, în s. *****, raionul Rîșcani.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL
10. Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 23 noiembrie 2023, avocatul Grigore Postovanu în interesele lui Ion Tomuz a contestat hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.
11. **În motivarea cererii de apel**, apelantul Ion Tomuz își exprimă dezacordul cu hotărârea instanței de fond, susținând că, soluția pronunțată este neîntemeiată, iar circumstanțele reținute de prima instanță nu justifică aplicarea unei măsuri atât de grave.
12. În acest sens, apelantul relevă că, decăderea din drepturile părintești reprezintă o sancțiune excepțională, care poate fi aplicată numai în situația în care este demonstrată existența unei conduite culpabile grave a părintelui și eschivarea cu rea-credință de la exercitarea obligațiilor părintești.
13. În acest sens, susține că existența restanței la plata pensiei de întreținere, în cuantum de 31 000 lei, nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a demonstra intenția sa de a se sustrage de la îndeplinirea obligațiilor părintești, cu atât mai mult cu cât din materialele cauzei nu rezultă că executorul judecătoresc ar fi întreprins toate măsurile de executare silită în vederea încasării pensiei de întreținere.
14. Totodată, apelantul contestă afirmațiile reclamantei potrivit cărora acesta nu ar fi vizitat copilul, nu s-ar fi interesat de viața și sănătatea lui și nu ar fi participat la educarea și întreținerea

acestuia, considerând că asemenea susțineri nu sunt confirmate prin probe pertinente și suficiente și nu demonstrează reaua sa credință.
15. Acesta invocă faptul că, neexercitarea corespunzătoare a unor drepturi și obligații părintești nu poate conduce în mod automat la decăderea din drepturile părintești, fiind necesar ca respectivul comportament să atingă un grad de gravitate care să justifice o asemenea ingerință în relațiile dintre părinte și copil. În opinia sa, circumstanțele cauzei nu confirmă existența unor acțiuni sau inacțiuni sistematice prin care să fi pus în pericol sănătatea fizică ori psihică a copilului, dezvoltarea sa morală sau condițiile de trai și educație.
16. Apelantul invocă, de asemenea, caracterul excepțional al măsurii decăderii din drepturile părintești și necesitatea examinării cauzei prin prisma interesului superior al copilului, făcând referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia ruperea legăturilor dintre părinte și copil poate fi justificată numai în circumstanțe excepționale, iar autoritățile trebuie să urmărească, în măsura posibilului, păstrarea și restabilirea relațiilor familiale.
17. În același context, critică concluziile autorității tutelare potrivit cărora ar putea fi decăzut din drepturile părintești, apreciind că, acestea nu sunt suficiente pentru aplicarea unei asemenea sancțiuni în lipsa unui suport probator corespunzător.
18. Prin urmare, apelantul Ion Tomuz consideră că, instanța de fond nu a apreciat corespunzător circumstanțele cauzei și probele administrate și a aplicat nejustificat sancțiunea extremă a decăderii din drepturile părintești, fără a fi demonstrată existența temeiurilor prevăzute de art. 67 lit. a) din Codul familiei.
19. În consecință, solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantei Știrbu Ala privind decăderea sa din drepturile părintești să fie respinsă integral.
20. **Prin referința depusă la cererea de apel**, intimata Știrbu Ala își exprimă dezacordul cu argumentele expuse în cererea de apel, reiterând, în acest sens, motivele de fapt și de drept expuse în cererea de chemare în judecată.
21. Suplimentar, consideră că, Ion Tomuz nu a indicat în cererea de apel careva motive care ar justifica casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi decizii. Prin urmare, solicită respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

ARGUMENTELE PĂRȚILOR ÎN ȘEDINȚA INSTANȚEI DE APEL
22. În cadrul ședinței în instanța de apel, reprezentantul intimatei Știrbu Ala, avocatul Negruța Sergiu a declarat că, copilul minor ***** are în prezent 15 ani și că are cunoștință despre faptul că apelantul Ion Tomuz este angajat, însă nu cunoaște locul lui de muncă, menționând totodată că acesta își ascunde veniturile reale. A precizat că, la momentul dispunerii încasării pensiei de întreținere, apelantul activa la o stație de alimentare, având un salariu de aproximativ 10 000 lei, iar perioada de neachitare a pensiei de întreținere constituie circa 63 de luni, acesta neachitând timp de aproximativ 5 ani nicio sumă în beneficiul copilului. Potrivit reprezentantului intimatei, apelantul refuză să achite pensia de întreținere pe motiv că minorul a fost înfiat și, în opinia sa, nu ar fi copilul său biologic. De asemenea, a menționat că, apelantul a înaintat anterior o cerere

privind anularea înfierii copilului minor, însă ulterior și-a retras cererea. Reprezentantul intimatei a precizat că nu deține în prezent niciun înscris care să confirme înregistrarea acelei cereri și a arătat că, drept motiv pentru anularea adopției, apelantul invocase faptul că se refuză de copilul înfiat.

23. Intimata Ala Știrbu a susținut poziția avocatului, solicitând respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

24. Apelantul Tomuz Ion, reprezentanții intervenienților accesorii ATAS Nord-Est, STAS Dondușeni și ATAS Nord-Est, STAS Rîșcani, în ședința instanței de apel, nu s-au prezentat, procedura citării legale fiind respectată.

25. Astfel, Colegiul a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părților neprezente şi a dispus examinarea cauzei în absența lor, prin prisma dispozițiilor 379 alin. (2) Cod de procedură civilă. Or, impedimente în acest sens nu s-au stabilit.

MOTIVAREA INSTANȚEI

26. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma declarațiilor date de părți în ședința instanței de judecată, a argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

27. În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

28. Apelantul Ion Tomuz reprezentat de avocatul Grigore Postovanu, la data de 23 noiembrie 2023 a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023, astfel Colegiul civil constată apelul ca fiind declarat în termen.

29. În temeiul art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe*.

30. Potrivit art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.*

31. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

32. Art.121 Cod de procedură civilă prevede că, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului,* iar art. 130 alin.(1) al aceluiași act normativ prevede că, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă,*

nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

33. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, *o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.*

34. Colegiul Civil constată că, soluția instanței de fond potrivit căreia a fost admisă cererea de chemare în judecată formulată de Știrbu Ala este una întemeiată, instanța ierarhic inferioară examinând cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 CPC, a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată, din care considerente instanța de apel o va menține.

35. Potrivit materialului probator anexat la dosar se constată că, la data de 02 mai 2004 reclamanta Ala Știrbu și pârâtul Tomuz Ion au înregistrat căsătoria în primăria *****, raionul Rîșcani, actul de căsătorie nr. 07.

36. Părțile au un copil minor - fiul *****, născut la data de *****, părinții căruia în certificatul de naștere sunt indicați: tata - Tomuz Ion şi mama - Știrbu Ala, fapt confirmat prin certificatul de naștere a copilului nr. NA-VI ***** (f.d.7).

37. Căsătoria dintre părți a fost desfăcută la 05.04.2013, în temeiul hotărârii Judecătoriei Rîșcani, fapt confirmat prin certificatul de divorț numele de familie după divorț al reclamantei fiind „Sajin" (f.d.8).

38. Din materialele cauzei se atestă că prin hotărîrea din 13.03.2013 s-a dispus încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de ¼ cotă-parte din venituri lunare ale pîrîtului (f.d.10).

39. Prin hotărîrea din 15.10.2014 a fost respinsă cererea lui Sajin Ala cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, iar prin Decizia Curții de Apel Bălți din 07 aprilie 2015 a fost casată hotărîrea respectivă și s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere încasat prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 13 martie 2013 din ¼ cotă-parte din venituri lunare în 1000 lei lunar în sumă fixă, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii - 07.04.2015 până la majoratul copilului.

40. Potrivit adeverinței eliberate de către executorul judecătoresc Natalia Covalciuc, Ion Tomuz la data de 01.02.2023, înregistra o restanță la plata pensiei pentru întreținerea copilului minor ***** de 31000 lei (f.d.12).

41. La materialele cauzei, instanța reține confirmarea nr.18 din 15.02.2023 eliberată de directorul liceului „Eugen Coșeriu" din satul *****, raionul Rîșcani, care atestă faptul că, Tomuz Ion pe parcursul anilor de studii ale fiului ***** (2017-2023), nu s-a interesat de soarta copilului (f.d.11).

42. În aceste circumstanțe, invocând eschivarea de la executarea obligațiilor părintești, lipsa participării la întreținerea și educația copilului și a dorinței de a se întâlni cu copilul, precum și refuzul prezentării la notar pentru eliberarea acordului pentru ca copil să poată traversa hotarul Republicii Moldova fără careva impedimente, la 05 aprilie 2023, Ala Știrbu a depus cerere de

chemare în judecată împotriva lui Ion Tomuz, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Rîșcani cu privire la decăderea din drepturile părintești (f.d.4-5).
43. Totodată, potrivit Avizului Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei nr.778 din 18.07.2023 copilul minor Cristian se află la întreținerea și educația reclamantei, care dispune de condiții de trai bune pentru întreținerea și educarea copilului. Din discuția specialistului principal în protecția drepturilor copilului cu Știrbu Ala, dumneaei a comunicat că, Tomuz Ion a văzut ultima dată copilul în anul 2013 și acesta nu participă la educația și întreținerea copilului (f.d.47-48).
44. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023 s-a admis cererea depusă de Știrbu Ala împotriva lui Tomuz Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Rîșcani și Direcția Asistență Socială şi Protecţia Familiei Dondușeni cu privire la decăderea din drepturi părintești. S-a decăzut din drepturile părintești Tomuz Ion, domiciliat în s. *****, raionul Rîșcani asupra copilului minor *****, născut la *****, în s. *****, raionul Rîșcani (f.d.88-98).
45. În motivarea soluției, instanța a reținut că, pârâtul Ion Tomuz, deși are calitatea de părinte al copilului minor, pe parcursul unei perioade îndelungate s-a eschivat de la exercitarea obligațiilor părintești, atât sub aspect material, cât și moral, neparticipând efectiv la creșterea, educarea și întreținerea copilului. Instanța a constatat că, acesta a acumulat o restanță la plata pensiei de întreținere de peste 44 000 lei, nu a vizitat copilul și nu a menținut legătura cu acesta timp de aproximativ 10 ani, fără a demonstra că ar fi întreprins demersuri reale pentru stabilirea unui program de întrevederi ori pentru înlăturarea pretinselor impedimente create de reclamantă. Totodată, s-a reținut că afirmațiile pârâtului privind existența unei înțelegeri între părți referitoare la evitarea contactului cu minorul nu au fost probate, iar intenția sa anterioară de a renunța la adopție confirmă atitudinea manifestată față de exercitarea responsabilităților părintești. Or, apreciind cumulativ aceste circumstanțe, inclusiv avizul autorității tutelare și interesul superior al copilului, instanța a concluzionat că, pârâtul s-a eschivat în mod culpabil și constant de la îndeplinirea obligațiilor sale părintești, fiind întrunite condițiile prevăzute de art. 67 din Codul familiei pentru decăderea acestuia din drepturile părintești.
46. Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 23 noiembrie 2023, avocatul Grigore Postovanu în interesele lui Ion Tomuz a contestat hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d.109-113).
47. La data de 29 februarie 2024, Ala Știrbu a depus referință la cererea de apel prin care a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond (f.d.116-117), anexând, în acest sens Adeverința nr. 19 din 26.02.2024 (f.d.119) eliberată de directorul liceului „Eugen Coșieru” s. ***** potrivit căreia Ion Tomuz tatăl lui ***** nu s-a prezentat niciodată la școală, nu a manifestat interes la educarea copilului, precum și nu i-a oferit ajutor sub nicio formă și Adeverința din 26.02.2024 eliberată de executorul judecătoresc Natalia Covaliciuc (f.d.118) conform căreia la data de 01.03.2024 restanța la pensia de întreținere a constituit 44000 lei.

48. Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2024 s-a respins apelul declarat de avocatul Grigore Postovanu, în interesele lui Tomuz Ion. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Știrbu Ala împotriva lui Tomuz Ion, intervenient accesoriu DASPF Rîșcani, DASPF Dondușeni privind decăderea din drepturile părintești (f.d.131-140), care prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 20 august 2025 a fost casată integral cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Nord, în alt complet de judecată (f.d.171-185).

49. În motivarea soluției Curții Supreme de Justiție s-a invocat că în prezenta cauză, instanța de apel a limitat analiza sa la unele aspecte formale și parțial documentate, fără a administra un probatoriu complet, care să includă, în mod necesar: evaluarea situației familiale reale în baza unui suport probatoriu care ar permite stabilirea adevăratelor relații dintre copil și părinte (tată); opinia și percepția minorului, raportată la vârsta și gradul său de maturitate; o anchetă psiho-socială actualizată; punctul de vedere al autorității tutelare, exprimat în urma unei evaluări independente și detaliate; analiza cauzelor care ar fi determinat conduita părintelui presupus abuziv sau neglijent, inclusiv aspectele de ordin medical, psihologic ori social. Instanța de apel, în esență, a soluționat problema decăderii din drepturile părintești a tatălui doar în baza unui raport pur formal al autorității tutelare și a adeverinței eliberate de executorul judecătoresc, conform căruia tatăl Ion Tomuz are o datorie în sumă de 31 000 MDL la plata pensiei de întreținere a copilului minor, dar fără a întreprinde acțiunile necesare pentru o cercetare complexă, profundă și echilibrată a raporturilor dintre părinte și copil și fără a stabili cu claritate în ce măsură conduita părintelui ar fi de natură să justifice aplicarea unei măsuri atât de severe precum decăderea.

50. În temeiul art. 46 din Codul familiei, *drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege*.

51. Conform prevederilor art.51 alin.(3) din Codul familiei, *copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.*

52. Art. 53 alin. (1) din Codul familiei stipulează că, *copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime.*

53. Prevederile art. 58 alin.(1) din Codul familiei statuează că, *părinții au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.*

54. În aceeași ordine de idei, potrivit art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului (adoptată de Adunarea generală a Organizației Națiunilor Unite la 29 noiembrie 1989, intrată în vigoare la 2 septembrie 1990), statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului.

55. În conformitate cu art. 60 din Codul familiei, *(1) părinţii au dreptul şi sunt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau*

separat. (2) părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

56. Potrivit art. 62 alin.(1) din Codul familiei, *drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului*. Iar potrivit alin. (4) al aceluiași articol, *părinţii poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părinteşti în detrimentul intereselor copilului.*

57. Art. 67 din Codul familiei prevede că, *părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă:a) se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, inclusiv de la plata pensiei de întreţinere; b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituţie curativă, educativă, dintr-o instituţie de asistenţă socială sau alta similară; c) fac abuz de drepturile părinteşti; d) se comportă cu cruzime faţă de copil, aplicînd violenţa fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului; e) prin comportare amorală, influenţează negativ asupra copilului; f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; g) au săvîrşit infracţiuni premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului; precum şi h) în alte cazuri cînd aceasta o cer interesele copilului.*

58. În accepțiunea art. 68 alin.(1) din Codul familiei, *decăderea din drepturile părinteşti are loc numai pe cale judecătorească.* Alin. (2) prevede că, *acţiunea privind decăderea din drepturile părinteşti poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, autoritatea tutelară locală/teritorială.* Potrivit alin. (3), *cererea privind decăderea din drepturile părinteşti se examinează cu participarea obligatorie a autorităţii tutelare locale/teritoriale.*

59. Raportând circumstanțele de fapt la normele de drept citate supra, instanța de apel consideră că, la caz sunt întrunite temeiurile legale pentru decăderea pârâtului/apelant Ion Tomuz din drepturile părintești asupra copilului minor *****, născut la *****.

60. Colegiul civil punctează că, în contextul normelor legale indicate, decăderea din drepturile părintești, fiind prevăzută ca cea mai severă sancțiune civilă aplicată părinților pentru greșita exercitare a drepturilor şi îndatoririlor de părinte, pentru a fi aplicată, instanța de judecată urmează să analizeze temeinicia argumentelor aduse la baza solicitării decăderii persoanei din drepturile părintești, luând ca temei interesul superior al copilului.

61. Colegiul civil, examinând argumentele cererii de apel în raport cu circumstanțele cauzei, probele administrate de prima instanță, precum și materialele suplimentar acumulate la rejudecarea cauzei, constată temeinicia pretențiilor înaintate de către Știrbu Ala, instanța de fond just dispunând admiterea cererii, or, din probatoriul administrat la cauză, rezultă că, în speță sunt întrunite criteriile legale de decădere a pârâtului/apelant Ion Tomuz din drepturile părinteşti asupra copilului minor *****, din considerentele ce succed.

62. Colegiul reiterează că, potrivit art. 58 și art. 60 din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent dacă locuiesc împreună sau separat, fiind obligați să asigure creșterea, educarea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a acestora. Totodată, art. 74 din Codul familiei consacră obligația părinților de a-și întreține copiii minori, iar potrivit art. 67 lit. a) din Codul familiei, părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere.

63. Anume sub acest aspect, Colegiul civil reține că, simpla existență a unei creanțe nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a demonstra eschivarea culpabilă de la obligațiile părintești, fiind necesar să se stabilească dacă neexecutarea rezultă dintr-o conduită deliberată ori, dimpotrivă, din cauze obiective legate de situația economică și personală a părintelui.
64. Astfel, din materialele cauzei rezultă o conduită de durată a apelantului Ion Tomuz, caracterizată atât prin neexecutarea obligației materiale de întreținere, cât și prin absența efectivă din viața copilului.
65. În acest sens, Colegiul reține că, potrivit informației prezentate de executorul judecătoresc Natalia Covaliciuc, la data de 01.01.2026 restanța pârâtului/apelant Ion Tomuz la plata pensiei de întreținere a ajuns la 66 000 lei (f.d.200).
66. Prin urmare, nu este vorba despre o întârziere izolată ori despre o datorie accidentală, ci despre o neexecutare care s-a perpetuat în timp. Această circumstanță urmează a fi apreciată în coroborare cu declarațiile reprezentantului intimatei Știrbu Ala, potrivit cărora pârâtul nu a achitat pensia de întreținere o perioadă îndelungată, deși a desfășurat activitate de muncă, precum și cu celelalte probe referitoare la conduita sa față de copil.
67. Instanța de apel subliniază că, majorarea restanței de la suma de 31 000 lei, existentă la etapa examinării anterioare a cauzei, până la 66 000 lei prezintă relevanță nu prin simpla dimensiune aritmetică a datoriei, ci prin persistența conduitei pârâtului.
68. Or, inclusiv după declanșarea litigiului privind decăderea din drepturile părintești și în condițiile în care acesta cunoștea consecințele ce îi sunt imputate, nu rezultă că apelantul ar fi întreprins demersuri reale și consecvente în vederea executării, fie și parțiale, a obligației de întreținere sau că ar fi prezentat probe privind existența unor împrejurări obiective care l-ar fi împiedicat să contribuie la întreținerea copilului.
69. În această ordine de idei, Colegiul civil notează că, apelantului i-a revenit posibilitatea procesuală de a prezenta probe privind lipsa veniturilor, șomajul, starea de sănătate ori alte împrejurări obiective care să explice neexecutarea obligației. Or, asemenea probe nu au fost prezentate. Dimpotrivă, conduita sa îndelungată, raportată la persistența și majorarea restanței, confirmă caracterul conștient al neexecutării obligației legale de întreținere.
70. Mai mult, Colegiul constată că, dezinteresul apelantului s-a manifestat și sub aspectul relației personale cu copilul *****. Or, din materialele cauzei nu rezultă existența unor demersuri reale și constante ale pârâtului/apelant pentru a participa la creșterea și educarea copilului, pentru a se interesa de starea lui de sănătate, de parcursul școlar ori de necesitățile acestuia și nici pentru a crea sau menține o relație afectivă părinte–copil.
71. În această ordine de idei, de o relevanță particulară este opinia minorului, acesta declarând că este de acord cu decăderea apelantului din drepturile părintești, explicând că nu și-a cunoscut niciodată tatăl, iar acesta nu a încercat să stabilească legătura cu el (f.d.212). Colegiul civil apreciază această declarație ținând seama de vârsta și gradul de maturitate al copilului, fără a-i atribui, în mod izolat, valoare decisivă. Totuși, opinia minorului confirmă situația de fapt rezultată din celelalte probe, și anume inexistența, pe o perioadă îndelungată, a unei relații părintești efective.

72. În acest context, nu poate fi acceptat argumentul apelantului potrivit căruia lipsa relației cu copilul ar fi rezultatul impedimentelor create de reclamantă. O asemenea afirmație trebuia susținută prin probe din care să rezulte că pârâtul a manifestat în mod real intenția de a comunica cu copilul, iar reclamanta a împiedicat exercitarea acestui drept. Nu au fost prezentate dovezi privind adresarea către autoritatea tutelară în vederea stabilirii unui program de întrevederi, inițierea unei proceduri judiciare în acest scop ori alte demersuri concrete și constante pentru restabilirea relației cu minorul. Simpla invocare a pretinselor obstacole create de celălalt părinte nu poate justifica pasivitatea manifestată pe parcursul unei perioade atât de îndelungate.
73. Deopotrivă, Colegiul civil acordă relevanță avizului autorității tutelare nr.178-E din 16.02.2026 (f.d.209 verso-210 verso), potrivit căruia menținerea calității de părinte doar la nivel formal, în lipsa oricărei implicări reale în viața copilului, este contrară interesului superior al acestuia și principiului responsabilității parentale, autoritatea competentă propunând decăderea lui Ion Tomuz din drepturile părintești față de copilul *****.
74. Or, Completul de judecată nu va aprecia concluzia autorității tutelare izolat ca o probă determinantă prin ea însăși, ci în coroborare cu opinia minorului, informația actualizată privind executarea obligației de întreținere și conduita de lungă durată a apelantului.
75. În același context, Colegiul civil reține și împrejurarea rezultată din materialele cauzei referitoare la intenția manifestată anterior de apelant de a obține anularea adopției copilului.
76. Aici, Colegiul civil ține să menționeze că, chiar dacă această împrejurare nu poate constitui, în sine, un temei pentru decăderea din drepturile părintești, ea poate fi apreciată în ansamblul probelor care caracterizează atitudinea pârâtului față de relația parentală, care inițial a fost de acord să înfieze copilul, după care a lipsit din viața copilului și nu a stabilit o relație efectivă cu minorul.
77. Prin urmare, Colegiul civil constată o conduită parentală omisivă, continuă și de lungă durată, manifestată cumulativ prin neexecutarea obligației materiale de întreținere, acumularea și majorarea unei restanțe semnificative, lipsa unor probe privind existența unor cauze obiective care să justifice această neexecutare, și lipsa unor demersuri efective pentru stabilirea ori menținerea unei legături personale cu acesta.
78. În aceste condiții, menținerea pur formală a statutului juridic de părinte, în lipsa asumării în fapt a responsabilităților inerente acestui statut, nu poate prevala asupra interesului superior al copilului. Drepturile părintești nu constituie prerogative abstracte și autonome, ci sunt indisolubil legate de obligațiile și responsabilitățile față de copil, exercitarea lor fiind subordonată protecției și dezvoltării acestuia.
79. Instanța de apel are în vedere caracterul excepțional și profund intruziv al decăderii din drepturile părintești și apreciază proporționalitatea acestei măsuri în circumstanțele concrete ale cauzei. În speță însă, relația familială a cărei conservare o invocă apelantul nu este una efectiv exercitată, probele demonstrând că acesta nu a construit și nu a menținut o relație părinte–copil pe parcursul unei perioade destul de îndelungate. În același timp, copilul, ajuns la o vârstă care îi permite formularea unei opinii proprii, afirmă că nu și-a cunoscut tatăl și susține măsura

decăderii, iar autoritatea tutelară, în urma evaluării, consideră că păstrarea pur formală a calității de părinte este contrară interesului său superior.

80. Astfel, punând în balanță, pe de o parte, gravitatea și consecințele măsurii decăderii din drepturile părintești, iar, pe de altă parte, durata și caracterul conduitei apelantului, inexistența unei relații parentale efective, neîndeplinirea persistentă a obligației de întreținere, opinia copilului și concluziile autorității tutelare, Colegiul civil apreciază că, măsura dispusă de prima instanță este justificată și proporțională scopului legitim al protejării interesului superior al minorului.

81. În consecință, argumentele apelantului privind lipsa relei-credințe, insuficiența probelor și caracterul excesiv al măsurii decăderii nu sunt de natură să răstoarne concluziile primei instanțe.

82. În asemenea circumstanțe, Colegiul civil conchide că prima instanță a ajuns la o soluție corectă privind decăderea pârâtului Ion Tomuz din drepturile părintești, soluție care corespunde atât circumstanțelor concrete ale cauzei, cât și interesului superior al copilului *****, prin urmare, cererea de apel declarată de Tomuz Ion prin intermediul avocatului Postovanu Grigore urmând a fi respinsă, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 21 noiembrie 2023.

83. Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

DECIDE

Respinge apelul declarat de Tomuz Ion prin intermediul avocatului Postovanu Grigore.

Menține hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 21 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Știrbu Ala către Tomuz Ion, intervenient accesoriu Direcția Asistenţă Socială şi Protecție a Familiei Rîșcani, Direcția Asistență Socială şi Protecție a Familiei Dondușeni, cu privire la decăderea din drepturile părintești.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței
Judecător **Elena Grumeza**

Judecători **Ivan Parii**

Natalia Costaș